

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд

Тема на дисертационния труд: „Телевизионно отразяване на Олимпийски игри – психологически аспекти“

Докторант: Василена Павлова Матакиева

Форма на обучение: задочна

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6. Спорт

Докторска програма: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)“.

Научен ръководител: проф. Татяна Янчева, дн

Изготвил рецензията: проф. Михайл Живков Георгиев, доктор

Спортната психология е насочена преди всичко към спортиста. Понякога се обръща и към психологическите аспекти на треньора и треньорската дейност. Но тя е длъжна да изучава и помага на всички свързани със спорта и двигателната активност. Спортните журналисти и коментатори са специфична социална общност. Техният професионализъм се определя най-общо от два основни фактора – журналистика и спорт. Но към тях би трябвало да добавим и психологическите аспекти на тези професии.

Дисертационният труд на Василена Матакиева е определено оригинален и актуален. Неговата оригиналност се определя от няколко фактора – в България няма друг научен труд, свързан с психологическите проблеми на спортните журналисти и коментатори; изследването е свързано с отразяването на най-значимия спортен форум – Олимпийски игри. А отразяването на Олимпийските игри е свързано с много и различни изисквания, предявявани към хората, които ги отразяват.

Телевизионното отразяване на Олимпийски игри, като обхват и качество търпи динамика. Авторът прави исторически преглед на това отразяване и извежда 5 етапа или периода в отношенията медии – Олимпийски игри. Тези отношения до голяма степен търпят динамика подчинена на технологичното развитие и напредък на медиите.

Анализът се прехвърля към специфичните особености на спортната журналистика, към основните изисквания към спортните журналисти и особеностите на тяхната работна среда. А тази среда съдържа много предпоставки и фактори за изявата на негативни психични състояния – тревожност, безпокойство, стрес, бърнаут. Работата на спортните журналисти и коментатори е свързана с високо психично напрежение и стрес, породени от противоречията между техния професионализъм, гражданска отговорност и икономическите интереси на спонсори и рекламодатели. Стремещът им да реализират познавателните, образователните и ценностните

задачи на медията влиза в противоречие с постигането и на определен икономически резултат. Влияние оказват и политическите аспекти на външната среда.

Работната среда на журналиста съдържа много предпоставки за изявата на стресови реакции – неясни цели, несигурност в работата, високи ограничения във времето, продължителна работа, неразбирателства, заплахи за живота и здравето.

Отразяването на Олимпийските игри е свързано с допълнителни трудности и стресови фактори. Журналистите, отразяващи пряко Олимпийските игри са поставени в екстремални условия на живот и дейност, макар и за кратък период от време. Авторът представя голям брой стресови фактори, проявяващи се по време на Олимпийските игри. Този задълбочен анализ е основа за разработването на анкетна карта за изследване на стресовите фактори.

Стресовият характер на журналистическата професия определя необходимостта наред със знанията, уменията и личностните характеристики, стоящи в основата на професионализма, висока стресоустойчивост и прилагане на ефективни стратегии за справяне със стреса.

Анализът на психологическите конструкти стратегии за справяне със стрес и тревожност, които са предмет на изследване в емпиричната част, е показател за доброто познаване на тези психологически проблеми.

В емпиричната част на дисертационния труд се поставят три хипотези.

В първата се допуска, че съществуват специфични стрес-фактори.

Във втората, че нивата на възприет стрес оказват влияние върху предпочитаните стратегии за справяне със стреса.

В третата, че увереността влияе върху стратегиите за справяне със стрес.

По отношение на втората хипотеза съществуват различни схващания. Стресът ли определя какви стратегии ще се използват за справяне с него или стратегиите за справяне оказват влияние върху нивото на стрес? Това би трябвало да се провери в процеса на анализ на емпиричните данни.

Поставени са четири задачи.

В изследването са включени 36 журналисти, отразявали 31-те Олимпийски игри в Рио де Жанейро. За целите на изследването те са разделени, върху основата на различни фактори, на групи.

Изследването е реализирано с три методики. Първата е разработена за целите на изследването. С нея се разкриват източниците на стрес при журналисти, отразяващи големи спортни състезания. Методиката е апробирана преди заминаването на екипа за Бразилия.

Другите две методики са въпросник за предсъстезателна тревожност, модифициран за настоящето изследване и въпросникът за предпочитаните стратегии за справяне със стрес.

Изследването е проведено преди и след Олимпийските игри.

Анализът на резултатите е свързан с оценка на степента на изразеност на изследваните променливи и сравнителен анализ. Последователно, логически свързано се представят резултатите от изследването на стресовите фактори, тревожността, стратегиите за справяне със стрес. Разкриват се взаимозависимостите между изследваните променливи в двете измервания - преди и след Олимпийските игри. Представят се особеностите на изследваните психологически конструкти по факторите пол, специфична дейност, възраст и трудов стаж. Установява се, че значимо влияние върху тревожността и стреса оказват факторите пол и професионален опит.

Върху основата на получените резултати са формулирани пет извода и три препоръки. Те представят в обобщен вид най-съществените резултати от анализа на емпиричните данни.

Заключение: дисертационният труд на Василена Матакиева е завършено научно изследване. Той е оригинален и новаторски. Има значима научна и преди всичко практическа стойност, и напълно отговаря на изискванията към подобен научен труд. Давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на членовете на научното жури да гласуват за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Василена Павлова Матакиева.

03.02.2023 г.

Изготвил становище: .....

проф. М. Георгиев

OPINION

of a dissertation

Topic of the dissertation: TV Broadcast of the Olympic Games – Psychological Aspects”

Ph.D. student: Vasilena Pavlova Matakieva

Form of studies: part-time

Area of higher education: 7. Health Care and Sport

Professional field: 7.6. Sport

Doctoral program: “Theory and methods of Physical education and Sports Training

Scientific advisor: prof. Tatiana Iancheva, D.Sc.

Opinion by: prof. Mihail Jivkov georgiev, Ph.D.

Sports psychology is directed mainly toward the athlete. Sometimes, it also deals with the psychological aspects of the coach and coaching activity. But it must study and help all sports-related motor activities. Sports journalists and commentators are a specific social community, and their professionalism is generally determined by two major factors – journalism and sport. But we should also add the psychological aspects of these occupations.

Vasilena Matakieva’s dissertation is definitely original and topical. Several factors determine its originality – no scientific work in Bulgaria related to the psychological problems of sports journalists and commentators; the research is related to broadcasting the most important forum, such as the Olympic games. Broadcasting the Olympic games is related to various requirements for the people who cover the events.

The Olympic Games TV broadcast is dynamic regarding its scope and quality. The author made a historical review of this broadcast and outlined 5 stages or periods in the relationship media – the Olympic Games. These relationships, to a great extent, are subject to dynamics depending on technological development and the advance of the media.

The analysis moves on to the specific peculiarities of sports journalism, to the main requirements for sports journalists, and especially to their working environment. This environment consists of a lot of premises for the manifestation of negative psychic states – anxiety, stress, and burnout. The job of sports journalists and commentators is related to high psychic pressure and stress due to the contradictions of their professionalism, civil responsibility, and the economic interests of sponsors and advertisers. Their desire to fulfill the media's cognitive, educational, and value-oriented tasks contradicts the achievement of a certain economic result. The political aspects of the outer environment also have their influence.

A journalist’s working environment has a lot of premises for the manifestation of stress reactions – unclear goals, job insecurity, time limitations, continual work, disputes, and life and health threats.

Broadcasting the Olympic games is related to additional difficulties and stress factors. The journalists covering the Olympic events live are placed in extreme conditions of life and activity, although for a short duration. The author presented a large number of stress factors related to the Olympic Games. This in-depth analysis was the basis for the development of a questionnaire for surveying the stress factors.

The stressful character of the job of the journalist requires, along with the knowledge, skills, and personal characteristics, which are the basis of professionalism, a high level of stamina, and the application of efficient strategies for coping with stress.

The analysis of the psychological constructs of the strategies for coping with stress and anxiety, which are studied in the empirical part, shows a good knowledge of these psychological issues.

There are three hypotheses in the empirical part of the dissertation.

The first assumes there are specific stress factors.

The second assumes that the levels of stress influence the preferred strategies for coping with stress.

The third assumes that self-confidence influences the strategies for coping with stress.

As regards the second hypothesis, there are various points of view. Does stress determine the coping strategies, or do the coping strategies influence the stress level? This should have been checked in the process of the analysis of the empirical data.

Four tasks were set.

The research was done among 36 journalists who covered the 31st Olympic Games in Rio de Janeiro. They were divided into groups on the basis of different factors so that the aims of the research could be fulfilled.

The research includes three methods. The first was designed for research purposes, revealing stress sources for journalists broadcasting big sports competitions. The methodology was approbated before the team left for Brazil.

The other two methods are a questionnaire for pre-competitive anxiety, modified for the purposes of this research, and a questionnaire for preferred strategies for coping with stress.

The research was carried out before and after the Olympic Games.

The analysis of the results is related to an evaluation of the degree of expressiveness of the researched variables and a comparative analysis. The results from the survey of the stress factors, anxiety, and strategies for coping with stress were presented consecutively and logically. The interdependencies between the researched variables were revealed – for the two tests – before and after the Olympic Games. The peculiarities of the researched psychological constructs were presented along the factors gender, specific activity, age, and work experience. It was established that there was a significant influence of the factors gender and professional experience on anxiety and stress.

On the basis of the obtained results, the author formulated five conclusions and three recommendations. They summarize the most important results from the analysis of the empirical data.

Conclusion: Vasilena Matakieva's dissertation is complete scientific research. It is original and innovative, has significant scientific and mostly practical value, and completely meets the requirements for such kind of scientific work. I give my positive evaluation of the dissertation and suggest that the members of the scientific jury should vote for conferring Vasilena Pavlova Matakieva with the educational and scientific degree "Ph.D.".

03.02.2023

Opinion by: .....

Prof. M. Georgiev